

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI
Zespół Szkół Samorządowych w Objeździe
Publiczne Gimnazjum

na lata 2014-2019

Opracowany przez zespół w składzie:

Milena Banaszkiewicz – pedagog szkolny
Marzena Tworek – nauczyciel języka niemieckiego
Mariola Krawiec – katecheta

PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja RP art. 72 (ochrona praw dziecka przed przemocą, wyzyskiem i demoralizacją).
2. Rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
3. Rozporządzenie MEN z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie ramowego statutu publicznej sześciolletniej szkoły podstawowej i publicznego gimnazjum z późniejszymi zmianami
4. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996r. Nr 67, poz. 329 z późn.zm.).
5. Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół - obowiązuje od dnia 30 stycznia 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r.

WSTĘP

Profilaktyka to proces:

**Wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami
zagrożającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także
ograniczeniu i likwidowaniu czynników, które blokują prawidłowy rozwój i zaburzają
zdrowe życie.**

Narastanie zjawisk zagrażających nieprawidłowemu rozwojowi dziecka zobowiązuje szkołę nie tylko do wyposażenia uczniów w wiedzę i umiejętności rozwijania aktywności intelektualnej, ale również do wzmacniania u uczniów postaw pożądanych społecznie i powszechnie akceptowanych.

Program Profilaktyki dostosowany został do potrzeb rozwojowych uczniów Publicznego Gimnazjum w Objeździe oraz do potrzeb lokalnego środowiska.

Do głównych zagrożeń i niebezpiecznych zachowań uczniów, które powinny być objęte działaniami profilaktycznymi zalicza się:

- wagary,
- brak motywacji do nauki,
- zachowania agresywne, głównie agresja słowna, wulgaryzmy,
- sięganie po różnego rodzaju używki, środki psychoaktywne,
- wczesne podejmowanie ryzykownych zachowań seksualnych,
- ucieczki z domu,
- problemy emocjonalne, zachowania depresyjne, w tym również samookaleczanie się oraz skłonności i myśli samobójcze.

Szkolny Program Profilaktyki wraz z programem nauczania i programem wychowawczym tworzą spójną całość. Aby zrealizować poszczególne jego zadania musi zaistnieć ścisła współpraca nauczycieli, rodziców i uczniów.

Głównym celem Programu jest zapobieganie powstawaniu wśród dzieci i młodzieży niekorzystnych postaw społecznych, propagowanie zdrowego stylu życia, a równocześnie rozwijanie własnej wartości, rozwijanie własnej indywidualności, umiejętności zachowania się w określonych sytuacjach – walka ze stresem, wykorzystywanie zdobytej wiedzy na temat środków odurzających i uzależniających, budowa wzajemnego zaufania w grupie, wdrażanie

do samodzielności, kształtowanie postawy asertywnej, zapobieganie zaburzeniom emocjonalnym wynikającym z nieprawidłowego funkcjonowania domu, szkoły.

Szkolny Program Profilaktyki będzie **realizowany przez:**

- wychowawców klas,
- nauczycieli przedmiotów edukacyjnych,
- pedagoga szkolnego,
- dyrektora szkoły i zastępcę dyrektora szkoły,
- personel szkoły,
- instytucje wspomagające.

Zasoby środowiska:

- chętni do współpracy rodzice,
- instytucje wspomagające: Komisariat Policji, Sąd Rejonowy IV Wydział Rodzinny i Nieletnich, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, służba zdrowia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA
- biblioteka

W zakresie działań profilaktycznych szkoła dokonuje analizy zagrożeń występujących na jej terenie, przeprowadza rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami oraz ankiety, a o wnioskach z nich płynących informowana jest cała społeczność szkolna, rodzice i nauczyciele.

Na diagnozę do Szkolnego Programu Profilaktyki Szkoły Podstawowej w Objeździe złożyły się wyniki:

1. Ankiet skierowanych do trzech grup odbiorców, czyli do uczniów, rodziców i nauczycieli.
2. Obserwacje prowadzone podczas przerw międzylekcyjnych, posiłków w stołówce szkolnej, podczas lekcji i zajęć świetlicowych, w czasie wsiadania do autokaru odwożącego uczniów do domu.
3. Wnioski zawarte w protokołach posiedzeń rad pedagogicznych.
4. Rozmowy z nauczycielami, uczniami, personelem szkoły.
5. Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych Gminy Ustka 2012 wykonanej przez Studio Diagnozy i Profilaktyki w Krakowie.

Jest to program otwarty, a w miarę dostrzegania nowych problemów będzie aktualizowany i uzupełniany.

Wszystkie cele realizowane będą przez wszystkich nauczycieli i pracowników szkoły podczas godzin lekcyjnych, przerw, pobytu uczniów w świetlicy szkolnej, a także zajęciach pozalekcyjnych.

Metody i formy pracy:

Program realizowany będzie metodami aktywizującymi. Stosowane będą m.in.:

- gry i zabawy
- inscenizacje
- dyskusje i debaty
- prace plastyczne
- burzę mózgów
- i inne

Działania profilaktyczne obejmują wszystkich uczniów klas I-III, a metody i formy pracy są dostosowane do ich potrzeb i możliwości.

STRATEGIE PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. **Strategia informacyjna** - jej celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym uniemożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru.
2. **Strategia edukacyjna** - jej celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności życiowych, tj. nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów wewnętrznych, przeciwstawiania się naciskom otoczenia (asertywność).
3. **Strategia alternatyw** - wskazanie alternatywnych sposobów dotyczących kształtowania swojego życia poprzez pomoc w zaspokajaniu potrzeby sukcesu, przynależności, satysfakcji życiowej, poprzez zaangażowanie w działalność artystyczną, społeczną i sportową.
4. **Strategia interwencyjna** - pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów, wspieranie w sytuacjach kryzysowych.

ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI

Zadania szkolnego programu profilaktyki realizowane będą w ramach:

- godzin do dyspozycji wychowawcy klasowego,
- spotkań problemowych ze specjalistami - psychologami, pedagogiem, szkolnym, kuratorami sądowymi, przedstawicielami policji itp.
- kół zainteresowań,
- spotkań tematycznych z rodzicami,
- współpracy z instytucjami wspomagającymi: Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Słupsku przy ul. Fabrycznej 1, Rada Rodziców, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustce, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustce, Komisariat Policji w Ustce, kurator sądowy i społeczny.

Treści	Zadania i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
Zapobieganie nałogom i uzależnieniom	1. Rozpoznawanie i identyfikacja problemu: - obserwacja środowiska, - sporządzanie ankiet dla uczniów	pedagog, wychowawcy, nauczyciele	IX-VI
	2. Uświadomienie zagrożeń związanych z nałogami i uzależnieniem od narkotyków: - pogadanki na lekcjach biologii, godzinach wychowawczych, - projekcje filmów, - wizualne przedstawienie w gablocie szkolnej szkodliwości alkoholizmu, nikotynizmu, narkomanii, - szkolenia nauczycieli, prelekcje o uzależnieniach dla rodziców.	j.w.	wg planu
	3. Włączanie się w ogólnopolskie akcje: „Dzień bez papierosa”, „Światowy Dzień Walki z AIDS”: - apele, pogadanki, plakaty	Samorząd, nauczyciel biologii, świetlica, wychowawcy klas, pedagog	Wg planu
	4. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna osobom narażonym na ryzyko uzależnienia: - otoczenie szczególną opieką ucznia zagrożonego	Pedagog, PPP, wychowawcy, rodzice	Wg potrzeb
	5. Zawiadomienie o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego Sądu, jeżeli uczeń nadużywa narkotyków, alkoholu i in.	Dyrektor, pedagog, wychowawcy	Wg potrzeb
	6. Stworzenie właściwego klimatu szkolnego: - akcje antyalkoholowe, - akcje antynarkotykowe	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, Samorząd, świetlica	XII, V
Kształtowanie właściwych postaw społecznych	1. Kształtowanie: a) umiejętności budowania pozytywnego obrazu własnej	Nauczyciele, pedagog, wychowawcy	Praca ciągła

	osoby i rozwiązywania problemu: - pogadanki i prelekcje przeprowadzane na lekcjach j.polskiego, wos-u, godzinach wychowawczych, b) umiejętności dokonywania trafnych wyborów, c) umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami i stresem, d) umiejętności porozumiewania się i utrzymania dobrych relacji z innymi ludźmi oraz funkcjonowania i współpracy w grupie: -wycieczki, dyskoteki, rajdy rowerowe, biwaki, - godziny wychowawcze, j.polski, e) umiejętności radzenia sobie z presją środowiska : - kształtowanie postawy asertywnej, f) właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych, starszych, przewlekle chorych: - m.in. akcje WOŚP, współpraca z DPS w Machowinku, - g)umiejętności wyrażania swoich emocji i potrzeb	j.w. j.w. PPP wychowawcy, nauczyciele, pedagog j.w. wychowawcy, Wolontariat, Samorząd wychowawcy, nauczyciele, pedagog	
	2. Dostarczenie wiedzy i umiejętności przydatnych w komunikowaniu się z dziećmi (właściwe metody reagowania i postępowania w trudnych dla siebie sytuacjach).	pedagog	Wg potrzeb
	3. Umiejętność zagospodarowania wolnego czasu: - zajęcia pozalekcyjne np. sportowe, koła zainteresowań, wyjazdy do kina, teatru	Wychowawcy, nauczyciele	Praca ciągła
Propagowanie zdrowego stylu życia	1. Uświadczenie uczniom głównych czynników sprzyjających i zagrażających zdrowiu człowieka oraz wskazanie podstawowych zasad pro-	Pielęgniarka, nauczyciele (biologia, wos, wych.fiz.), wychowawcy	

	filaktyki najczęstszych zaburzeń i chorób: a) aktywność ruchowa, poczucie humoru i zabawa a zdrowie, b) pielęgnacja ciała i urody, c) sposób odżywiania się a samopoczucie i zdolność do pracy oraz zapobieganie chorobom, d) skutki niewłaściwego odchudzania się i stosowania diet – zagrożenia z tym związane, e) zanieczyszczenia środowiska a zdrowie człowieka: - włączanie się w akcje np. Sprzątanie Świata	pedagog, nauczyciele, wychowawcy wychowawcy, nauczyciele	
	2. Przybliżenie zagadnień życia płciowego człowieka i kształtowanie poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje: - cykl lekcji „Wychowanie do życia w rodzinie”, - spotkania np. z pielęgniarką, edukatorem seksualnym, psychologiem	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów, pedagog	
Przewycięzanie problemów szkolnych	1. Otoczenie opieką psychologiczno-pedagogiczną uczniów klas pierwszych i pomoc w zaaklimatyzowaniu się w nowych warunkach szkolnych: a) umiejętność radzenia sobie z agresją ze strony starszych kolegów, b) właściwe techniki uczenia się, c) integracja wewnątrzklasowa i szkolna: - imprezy klasowe i szkolne np. Andrzejki, d) umiejętność przezwycięzania stresu	Pedagog, psycholog, nauczyciele, wychowawcy	Praca ciągła
	2, Eliminowanie lęku przed niepowodzeniami szkolnymi: a) rozpoznanie przyczyn niepowodzeń w nauce (warunki	Pedagog, psycholog, nauczyciele, wychowawcy	IX/X wg potrzeb

	domowe, możliwości intelektualne), - badania psychologiczno-pedagogiczne, b) jasne i czytelne kryteria ocen i wymagań: - kontrakty nauczycieli z uczniami	nauczyciele	IX
	3. Otoczenie opieką psychologiczno-pedagogiczną uczniów klas trzecich: a) pomoc w wyborze szkoły, ponadgimnazjalnej: - prelekcje dla uczniów i rodziców, - doradztwo zawodoznawcze	Pedagog, wychowawca, doradca zawodowy	IX-VI
Pomoc socjalna dla rodzin znajdujących się w bardzo trudnych warunkach materialnych	1. Wspomaganie rzeczowe: a) gromadzenie wiedzy o uczniach potrzebujących pomocy materialnej, b) organizacja dożywiania (obiady) uczniów, c) wnioskowanie, opiniowanie o stypendia szkolne,	Pedagog, wychowawcy, GOPS	IX-VI

Spodziewane efekty:

- nawiązanie bliższego kontaktu z uczniami, co pozwoli na lepsze zrozumienie ich problemów i ukierunkowanie ewentualnych działań profilaktycznych,
- zmniejszenie zjawiska patologii, przejawów demoralizacji wśród dzieci i młodzieży,
- uwrażliwienie na potrzeby i uczucia innych, niesienia pomocy innym
- uatrakcyjnienie czasu wolnego od zajęć szkolnych,
- rozwinięcie poczucia własnej wartości.

Narzędzia ewaluacji:

- ankiety,
- wywiady,
- zapisy w dziennikach lekcyjnych i pedagoga szkolnego.

Instytucje współpracujące ze szkołą w realizowaniu Szkolnego Programu Profilaktyki:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,

- poradnie specjalistyczne,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustce,
- Centrum Pomocy Rodzinie,
- GKRPA,
- Sąd Rejonowy IV Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Komisariat Policji w Ustce

Załącznik. Program Profilaktyki Uzależnień